

Första maj med vänstern

Vänsterns huvudtalare på första majmötet i Lund blir riksdagsman Lennart Värmbj från Växjö. Han kan lugnt betecknas som en av partiets personligheter. Hans kreativitet, förmåga till nytänkande och uthållighet är en viktig bidragande orsak till vänsterns remarkabla framgångar i Växjö. Han tillhör dem som kommit in i riksdagen på personliga kryss – kronobergarna ville ha just honom som sin representant. Hans bredd och hans folkliga slagfärdighet gör honom till en utmärkt talare, som Lundaborna alltså får avnjuta.

Lennart Värmbj brukar fira förstamaj i hemstaden men han gillar Lund sen gammalt och ställde gärna upp. Dessutom fanns det ingen självklar roll för honom i Växjö. För första gången tågar s och v tillsammans där, och därför ska man ha partiövergripande talare.

I Växjö men inte i Lund

Så inte i Lund. Under några år har de båda arbetarpartierna samordnat sina aktiviteter och förenats i Folkparken, men i år har socialdemokraterna ensidigt beslutat att gå till Stadsparken och negligera vänsterns samarbetsinbuds. Vi känner inte s-motiven men anar en viss desperation: förra året samlade deras demonstration rekordlåga 195 personer.

I det läget har vänstern valt att återgå till en klassisk rutt: Clemensstorget-Stortorget. Samlingen på Clemensstorget sker klockan 14 (avmarsch kvart över) vilket är något senare än vanligt, men polisen har föreskrivit den tiden för att undvika kollisioner med socialdemokraterna som också tågar senare än de brukat göra. Som vanligt står Röda Kapellet och Röda Flåset för musiken.

Vänsterpartiet (och miljöpartiet och s-kvinnorna) har som bekant kortad arbetstid som ett aktuellt huvudkrav, och det kommer till uttryck på årets banderoller. Lokalt kräver man en starkt utvidgad 30-zon för att dämpa de svåra trafikstörningarna, inte minst på Väster. En "skånsk" paroll som tyvärr har blivit angelägen är RÄDDA ARBETET! Det vore ett

fattigdomsbevis och en politisk dumhet hos den skånska arbetarrörelsen att låta den tidningen gå i graven.

Vid det avslutande mötet på Stortorget talar förutom Lennart Värmbj Ali Esbati för Högskolevénstern och Hanna G för Ung Vénster.

Stadshallen

I stadshallen håller vénstern Öppet hus från klockan 11. Det serveras kaffe och annat men diskuteras också kring tre ämnen som är aktuella på olika sätt.

"Vad vill vi veta om våra gener?" Bioteknikens häpnadsväckande framsteg på senare tid har gjort att vi kan få veta en väldig massa om våra arvsanlag, på gott och ont. De långsiktiga sociala effekterna lär bli betydande och det ställs komplicerade medicinska, etiska och politiska frågor. En som länge har sysslat med sådana ting är Bengt Olle Bengtsson, professor i genetik, och han inleder diskussionen.

"Röde Ruth: med Brecht som reskamrat". Margareta Larson är aktiv på sagohuset som har ett uppmärksammat pjäsprojekt om Ruth Berlau. Det återstår att se om Lunds kommun ger de ekonomiska förutsättningarna för ett förverkligande. Men vi får höra om ett fascinerande kvinnoöde i en turbulent tid.

"Afrikas horn och Zimbabwe: dialog kring afrikanska aktualiteter". I Etiopien och grannländerna hotar massvält. I Zimbabwe pågår en återupptagen avkolonisering – eller vad? Ann Schlyter är verksam på Nordiska Afrika-institutet, Gunnar Stensson är mångårig aktivist för Eritreas sak, båda är vänsterpolitiker.

Vénstern lägger inte av

Massmedierna har rapporterat om ett befarat minskat intresse för socialdemokraternas förstamajfirande runt om i landet, och om många platser där man för första gången inte demonstrerar.

Det kan då berättas att den bilden inte gäller för vänsterpartiet. Vénstern i Skåne firar i år första maj på tio platser (Röda Kapellet medverkar f.ö. på sex av manifestationerna). I Malmö, som numera brukar ha den största demonstrationen (som 11.50 avgår från Möllevängstorget till Slottsparken) är riksdagsledamot Ulla Hoffman huvudtalare.

Yttre godsspår ifrågasatt

Är ett godsspår utanför de sydvästskånska tätorterna verkligen den angelägnaste järnvägsinvesteringen i trakten? Det är som bekant den officiella hållningen hos ett antal kommuner, bl.a. Lund. Det är inte minst högljudda opinioner bland villaägare som har fått kommunpolitiker att ställa kravet på ett yttre godsspår, och det har naturligtvis fått ny kraft genom de aktuella urspårningarna och utrymningarna i Lilleström och Borlänge. Även vänsterpartiet i Lund har hittills varit inne på den linjen.

Oliktänkare

Karin Svensson Smith (v) tycker emellertid annorlunda, som VB-läsarna nog har märkt. Som miljöengagerad riksdagspolitiker vill hon ha de investeringar som mest avlastar vägtrafiken. Dit hör inte ett särskilt godsspår eftersom det inte genererar någon ny tågtrafik.

Hon fick stöd av Lennart Lennefors, planerare på Banverkets södra region, som besökte vänsterpartiet i förra veckan. Han bekräftade att medlen är knappa, beklagade att regeringens och riksdagens investeringsbeslut är försenade ("vi hann helt enkelt inte, IT-frågan tog sådan tid", sa Karin) och ville i stället prioritera två andra skånska järnvägssatsningar:

1. En ny bana raka vägen Höör-Kristianstad, som skulle korta resan till nordöstra Skåne upp till en halvtimme. Den tidsvinsten skulle inte uppstå om hela E22 blev motorväg, vilket en högljudd lobbygrupp som bekant vill.

2. En snabbpårväg Malmö-Staffanstorps-Ideon-Lund C. Eftersom det projektet har störst lokalt intresse blev det föremål för den största diskussionen.

Ingen ny tanke

Det handlar alltså om att den beramade Lundalänken ska spårläggas och förlängas söderut öster om tätbebyggelsen. Vid korsningen med Dalbyvägen kan en omstigning ordnas för bussresenärer österifrån. Vidare över fälten mot Staffanstorps varifrån det redan finns ett (gods)spår in mot Malmö. Där skulle spårvagnarna kunna fortsätta in i en eventuell Citytunnel om de utformades för tvärströms-drift.

Tanken är inte ny. Den finns bl.a. med i Lundavénsterns trafikpolitiska program. Den har fördelen framför en utbyggnad Staffanstorps-Dalby att resandunderlaget är större och mer balanserat.

Men att bygga ett yttre godsspår samtidigt lär det inte finnas pengar till. Därför gäller det att få kommunerna att ändra sin prioritering, att inse vad som mest gagnar både deras invånare och miljön. Vénsterpartiet i Lund kommer nog att ta initiativ.

Dödande försening

I övrigt diskuterades den av kapacitetsskal angelägna utbyggnaden av ett tredje spår mellan Malmö och Flackarp. För att slippa ett dyrt brobygge vill Banverket t.v. stanna där, även om en förlängning in till Källbymölla skulle möjliggöra en hållplats där. Den försenade pågatågsanpassningen på Lommabanan och Söderåsbanan berördes, liksom angelägenheten av att bygga fler bostäder i Stångby för att öka underlaget åt en hotad hållplats. I januari börjar tågen gå på den nya sträckningen via Landskrona till Helsingborg.

Kvar finns emellertid sträckan närmast Lund som en enkelspårig flaskhals. Lennart Lennefors beklagade att spårporten i Lund så länge har legat oanvänd – den skulle förstärka kapaciteten. Men viktigast är förstås en klarsignal till utbyggnad av dubbelspår på hela sträckan, ett ärende som regeringen har legat orimligt länge på.

– Tills vidare måste de flesta Göteborgstågen gå den längre vägen över Eslöv-Teckomatorp. Eftersom det är ett provisorium är det inte befogat att anlägga dyra planskilda korsningar på den sträckan. Men nyligen skedde en tragisk olycka på en plankorsning där en ung lantbrukare dödades. Sådant är en konsekvens av att vi ännu inte har fått dubbelspår på Väst kustbanan hela vägen in till Lund.

Gr

BÅL Valborgsmässoafton

på S:t Hans Backar kl 19.30 - 21
Tal till våren av Mohsen Abtin.
Norrskenkörerna och ABF-körerna sjunger.
Röda Kapellet spelar.
Korvgrillning

KAKOR! BAKA!

Till Öppet hus första maj.
Ring Nita Lorimer, 2111895.

En stigfinnare ser tillbaka

Som tolvårig allaktivist var Mårten Dunér med och ockuperade ett rivningshus i Lund (de aktuella händelserna i Linköping är inget nytt fenomen). Som yngling fortsatte han att engagera sej mot rivningar. Som nyutbildad arkitekt och konsult fick han se byggfrågorna ur ett annat perspektiv och som fastighetsnämndens ordförande (v) från ännu ett. Nu intar han rollen som forskare och ser tillbaka på en process i hemstaden som han själv varit rätt så delaktig i.

Mårten har skrivit en licentiatavhandling i arkitektur: "När man bevarade Lund. Bevarande och modernitet i 1970-talets stadsbyggnadsdebatt". Må det vara en VB-recensent tillåtet att i huvudsak förbigå den utförliga, intressanta och imponerande genomgången av modernitetsbegreppet och koncentrera sej på de konkreta och lokala exemplen.

Uppsnobbning

"Den gamla arbetarbefolkningen hade flyttat ut till bättre områden, först i Lunds utkanter, senare under 1970-talet till villaområden i Dalby, Genarp, Veberöd och Staffanstorp. De låga hyrorna och den exotiska miljön hade redan på 1950-talet börjat dra till sig studenter och ungdomar som här kunde finna centralt belägna bostäder."

Det handlar om stadsdelen Nöden (som norrut slutar vid Stora Tvärgatan, inte vid Mårtensgatorna som det överraskande står i en bildtext). De som flyttade in betecknas enligt en fyndig vildavästernalllegori som *stigfinnare*. Mårten Dunér var själv en sådan vid denna tid, om än i Jutahusen.

Stigfinnarna stod för den första etappen i Nödens sociala och visuella omvandling. I dag har *nybyggarna* helt tagit över och hela *urbefolkningen* är utplånad. Processen har motsvarigheter över hela västvärlden och kallas gentrifiering eller med ett svenskt ord uppsnobbning. Mårten analyserar utförligt debatten och konflikterna kring processen med tonvikt på förändringarna i kvarteren Gärdet och Replagaren, som omges av Stora Söder-, Stora Tvär-, Trädgårds- och Korsgatan.

Förändringens omedelbara bakgrund var beslutet att inte bygga Genombrottet. De starka stämningarna i den frågan och om "Epas p-hus" var nog en faktor bakom de opinioner som behandlas av Mårten. Han förbigår dem, och avhandlingen är tjock nog ändå. Nu satt kommunen där med en massa skraltiga, hundraåriga småfolkshus som hade köpts in för att ge utrymme för motorleden.

Fastighetsnämnden vs Byggnadsnämnden

Det rimligaste hade varit att riva hela rasket och bygga nytt, enligt de värderingar som till alldeles nyss hade gällt. Det tyckte också Fastighetskontoret som ju hade det närmaste ansvaret för förräntningen av kommunens mark- och husinnehav, liksom expertkunskap om upprustningsbehov och fastig-

hetsekonomi. Därvid kunde det stödja sej på rådande statliga bygg- och lånenormer. För Rune Linder, först andre och sen förste man på förvaltningen, som hade lärt sej konsten i gamla Klara, var rivning en självklarhet. Linder blev bevararnas främste hatfigur – och i sinom tid bästis och bundis med Dunér.

Stigfinnarna var emellertid av annan mening. De ville bevara det mesta möjliga. De fick stöd från hembygdsvänner, från allmänt kulturkonservativa krafter och från många i Byggnadsnämnden, både tjänstemän och politiker.

Det förstas, alla politiker tyckte inte likadant. Socialdemokraterna ville först bygga mycket nytt (vilket förutsatte rivningar) så att många vanliga människor kunde bo centralt, inte bara professorer med resurser till dyra upprustningar, men sen tog omsorgen om Rörelsens bostadsgren HSB överhanden. Moderaterna såg inte till sina kärnväljares ekonomiska intressen utan framförde liknande sociala argument. "I Lund var folkhemmet blått."

Bevararpartier

Det maktpolitiskt viktigaste bevararpartiet var folkpartiet, med Sverker Oredsson som drivande kraft, som nog hade tagit starkt intryck av opinionen mot Genombrottet och satsade på stadsmiljöfrågorna. Det var i linje med idéerna och den sociala prägeln hos partiets lokala anhängare/väljare.

Detsamma säger Mårten, säkert med rätta, om vpk. Här handlade det i ännu högre grad om de egna medlemmarna/aktivisternas intressen. Det var under detta tidiga 1970-tal som partiet grundlade den image av stadsmiljöparti som starkt bidrog till de häpnadsväckande kommunalvalsframgångarna mot decenniets slut. Men när det kom till konkreta omröstningar och beslut i kommunala instanser var det oftast blockpolitikens logik som slog igenom.

Förort i stadskärnan

Hur gick det? Resultatet kan studeras i dagens stadsbild. Det blev ett slags kompromiss men rivningarna och nybyggena i Gärdet och Replagaren var ändå rätt omfattande. Gatunätet från 1860-talsplanen bevarades och de nya husen var i dimensioner och formspråk något så när anpassade till de gamla. Det blev inga stora parkeringsanläggningar i kvarteren, i motsats till tidigare projekt.

Stigfinnarna stod för den första etappen i Nödens sociala och visuella omvandling. Huset på Lilla Södergatan ur Henrik Telemans "Se Lund"

Fast andra av tidens moden och anspråk slog igenom, t.ex. de om grönska och trafiksäkerhet. Resultatet blev att den nya kvartersbebyggelsen vändes inåt och att gatorna tömdes på liv, tvärtemot visionerna hos Jane Jacobs som var en av den unga arkitekt- och planerargenerationens inspiratörer. Mårten Dunér tycks dela John Millers kritik av Nöden och menar att den nya bebyggelsen fick en klar förortsprägel.

Men de nya, ofta välbeställda invånarna trivs, inte minst med bostadsrätternas sympatiska andrahandsvärden.

Östra Torn

"Hade inkorporeringen av byn skett vid sekelskiftet hade säkert den fysiska utformningen av ny bebyggelse fått sin tyngdpunkt längs den gamla bygatan som bildat stomme för en ny stadsbebyggelse och gett goda affärlägen. Utbyggnaden till sovstad på 70-talet har istället räddat den gamla byn, som på en bricka, men gett invånarna i de kringliggande bostadsområdena avsevärt längre färdvägar och ett större bilberoende."

Autostradans barriäreffekt och kyrkans långvariga markinnehav var viktiga faktorer bakom att Östra Torn så länge förblev en bondby in på Lunds knutar. Men i mitten av 1960-talet trängde den nya tiden in. Också här fanns det stigfinnare som charmades av att kunna bo på landet, med autentisk gödseldoft, på bara tio-femton minuters cykelavstånd från jobbet i stan. Den idyllen ville de ha för sej själva. De protesterade högljutt och våltaligt mot utbyggnadsplanerna, och gjorde sej delvis till tolk för de utdöende urinvånarna, dvs. byns arrendebönder. Bemärktast av inflyttarna var storbyggmästaren Harry Karlsson – fast han hade pensionerat sej från jobbet och behövde inte cykla med sina fyra bilar.

Östra Torn utgör alltså Mårten Dunérs andra exempel på "anti-moderna" opinionsrörelser i Lunds bebyggelseutveckling.

Aktiv fördröjning

Liksom i fallet med nöden stärktes bevararna av historiska argument och insikter. I båda fallen kom de från folklivsforskaren Sven B. Ek som inför omvandlingarna doku-

menterade äldre förhållanden på Byggnadsnämndens uppdrag. Östra Torn hade omvandlats starkt vid skiftet på 1820-talet men motsvarade enklare föreställningar om en ursprunglig skånsk by. Jordbruket var på väg ut men rester fanns, vilket bl.a. bidrog till att centerpartiet aktiverade sej för byns bevarande och att jordbruksargumenten levde kvar märkvärdigt länge i debatten.

De drevs inte minst av Harry Karlsson som överklagade utbyggnadsbesluten i alla instanser. Även andra formella vägar prövades, som när Thomas Schlyter (v) polisanmälde rivningen av en lada, och vi fick ett första större fall av den överexploatering av juridikens möjligheter i planärenden som turnera kring Väst kustbanans dubbelspår är ett skräckexempel på. I Östra Torn fördröjdes moderniseringen i åtskilliga år, och under tiden hann en del omvärldsförutsättningar ändras.

Medan debatten rasade om huruvida byn skulle få 12, 32 eller 50 nya lägenheter bredde bebyggelsen ut sej i norr och söder. Utan egentlig koppling till byn på dess "bricka". Ja, det fanns idéer i debatten om att den skulle bli ett slags allrum för hela den nya stadsdelen men därav blev det som bekant inte så mycket.

Inte bara för Lundabor

Mårtens Dunérs rapport är alltså en licavhandling men efter vad jag förstärkt snudd på att vara något mer. Den är mycket givande för den som är road av Lunds samtids-historia men har en bäring över det lokala sammanhanget. Utsocknes eller yngre läsare hade nog haft hjälp av foton som gett en vink om hur de behandlade husen och miljöerna såg ut, inte bara plan-kartor.

De överraskande vinklarna, de breda referenserna, den respektlösa hållningen och de härliga formuleringarna är sådant som läsaren känner igen från den forne VB-skribenten och -redaktören Mårten Dunér. Man påminns också om andra sidor. Sten Samuelson och Thomas Schlyter får namnet rättstavat bara ibland, Clas Fleming, Johan Hallbergson, Jan Hinderson, Hjärdal Kristenson och Anna Svenson aldrig.

Gunmar Sandin

Gunnar Stensson om FNL-rörelsen: Vietnamrörelsens död

Med anledning av att det på söndag är 25 år sedan målet "Befria Södern" uppnåddes publicerar Veckobladet här nedan den avslutande artikeln av Gunnar Stensson. Den första "Vietnam 75 - en historisk vändpunkt" var införd i nr 12. Där redogjorde GS för bakgrunden till Vietnamrörelsens uppkomst och exemplifierade med glimtar från FNL-arbetet i Lund. Denna artikel tar omvänt sin början i Lund och slutar med några korta minnesord om den nyligen bortgångne Bo Gustafsson, en av dem som skapade KFML/SKP, den huvudsakliga drivkraften bakom FNL-grupperna i Sverige.

Det fanns bland de aktiva i Vietnamrörelsen i början av 1970-talet ett kollektivt medvetande som hamrades fram av den ständiga massmedierapporteringen från Vietnam-kriget och de andra anti-imperialistiska krigen, den gemensamma erfarenheten av att ha varit indoktrinerad och de oftast marxistiska förklara skeendet. Om detta skrev jag i VB härom veckan. Den kollektiva attityden tog sig uttryck i organisations- och aktionsformer, som i sin tur gav en feedback som ytterligare förstärkte den.

"Det var en härlig tid"

Illvilliga poliser jagade illegala affischklistrare, den tjocke adjunkten på Stora Södergatan med plakatet BOMBA HANOI! misade aldrig en demonstration, äldre socialdemokrater lyfte tafatt sina hemmagjorda banderoller med texten LYMLAR, SA PALME, en viss matematiklärare kunde aldrig passera en bösskramlare på Knut den Stores torg utan att fyra av sin stående replik: "På fyrtioalet hade vi nazisterna och nu har vi er!" Stora raggarbilar med fladdrande stjärnbanér körde in i demonstrationstågen med dånande bergsprängare för att skrämmas. Det var en härlig tid.

Lidman mot Myrdal

Ungefär 1974 sprack FNLs enhetsfront. KFML, senare SKP, drömde maoistiska drömmar om en kinesisk bonderevolution i världsskala och konspirerade i skuggan av DFFG. Under parollen KAMP MOT SUPERMAKTERNA försökte partiet göra Vietnamrörelsen till ett verktyg för den maoistiska revolutionen.

Detta oroade inte minst FNLs

som ville säkra de sovjetiska leveranserna till Vietnam i den oroande situation som uppstått när Vietnams arvfiende Kina nått samförstånd med USA.

Lundagruppen speciell

Lunds FNL-grupp hade en specialfunktion inom Vietnamrörelsen: vi översatte och publicerade de nyhetstelegram som från Nordvietnams telegrambyrå överfördes till FNL-kontoret i Stockholm i en publikation som kallades "Telex från Indokina" och gick ut till alla FNL-are. Vi var alltså mycket medvetna om den vietnamesiska oron, som redan då i hög grad riktades också mot Pol Pot.

På Nguyen Khas bestämda begäran publicerade vi en avslöjande artikel ur Newsweek om terrorn i Kamboja. Under nästan hela 1974 rasade en våldsam debatt i massmedia och inom DFFG mellan supermaktsanhängarna, som leddes av Jan Myrdal, och Vietnam-solidaritetsens företrädare, med Sara Lidman som främsta namn. Hela debatten publicerades slutligen i en omfattande, men tendentiös vitbok, där redaktörerna i sina kommentarer tog ställning för och emot de olika inläggen.

Maoisterna förlorade Lund

Striden fördes också inom Lunds FNL-grupp, som blev en av de få grupper vars majoritet kom att stå emot maoismen. Bidragande till den utgången var VPK Lund som vid denna tid under Lars Bengtssons ledning befann sig i snabb, dynamisk utveckling och förde en framsynt politik i relation till Vietnam-rörelsen och andra solidaritetsrörelser.

Tog avstånd från FNL

I maj 1975 höll FNL-grupperna sin bittra segerkongress i Stockholm. Två avgörande händelser inträffade. För det första anslöt sig kongressen med överväldigande majoritet till den maoistiska supermaktsteorin. För det andra tog Vietnams officiella företrädare offentligt avstånd från FNL-gruppernas nya inriktning. Själv invaldes jag i DFFGs styrelse som representant för minoriteten. Den nya styrelsemajoriteten verkade för att överföra FNL-gruppernas resurser till en solidaritetsrörelse för Kampuchea.

Det föraktade Vietnam

Vietnams konflikt med Kina eskalerade, båtflyktningarna som tillhörde den kinesiska minoriteten lämnade landet, Pol Pots röda khmerer gjorde ständiga gränsöverfall, USA isolerade landet. När Vietnam störtade Pol Pot 1979 utsattes det för lika häftiga fördömanden i svensk press som i början av 60-talet. Men den här gången var det värre. I spetsen för opinionen mot Vietnam gick Jan Myrdal och Göran Sonnevi. Själv debatterade jag den i hård motvind med Joachim Israel i en hörsal i Sankt Gertrud i Malmö.

Dog som en vind i öknen

Strax därpå invaderade en kinesisk jättearmé Vietnam och blev först efter blodiga, förödande strider tillbakaslagen.

Under allt detta dog Vietnamrörelsen som en stormvind i öknen bort. I Lund bildade vi en ny organisation, Solidaritet med Vietnam, som i ytterligare tio år försökte utgöra en motkraft till den Vietnamfientliga opinion som nu dominerade alla media från Folket i Bild/Kulturfront till Svenska Dagbladet.

Pol Pots regering invaldes i FN som företrädare för Kampuchea. USA och Kina försåg honom via Thailand med vapen och pengar med den uttalade målsättningen att med de röda khmererna som verktyg få Vietnam att förblöda – "bleed Vietnam white!"

Myrdals ökenvandring

Jan Myrdal ledde sin tappra skara vidare från Pol Pot till Albaniens Enver Hoxha. "Nu hava de gått som paddor, nu blevo de efter igen!" kunde han med Runebergs löjtnant Ziden ha utropat, när han upptäckte att han blivit ensam. I själva verket hade hans anhängare via sin anti-Vietnam-linje och anslutning till USA och Kinas stöd till Pol Pot

lyckats hoppa tillbaka in i den borgerlighet varifrån de utgått. De återfanns snart i bankerna, reklambranschen och 80-talets media.

Revolution i väst och öst

Men många före detta FNL-are i Lund hamnade i VPK Lund och drogs till sin förvåning genast in i en strid om partiets förhållande till Sovjetunionen. Men det är en annan historia. Först så småningom förstod de att de inte bara hade bevittnat ett krig utan också en revolution: det amerikanska folkets revolution mot kriget i Vietnam. Och ungefär tio år senare fick de uppleva ännu en revolution: de östeuropeiska folkens revolution mot det statsocialistiska systemet.

Bo Gustafsson till minne

Slutord:

Det är rätt att göra uppror

Förra söndagen läste jag på tåget från Stockholm i Svenska Dagbladet dödsrunan över professor emeritus Bo Gustafsson. Han skrev inledningen till den upplaga av Karl Marx' "Kapitalet" som jag äger. Den börjar med orden: "Enligt Mao Tse-tung kan marxismens alla sanningar sammanfattas i en enda mening: iDet är rätt att göra uppror". Bo Gustafsson hörde till dem som skapade KFML/SKP, vars ordförande han var under några stormiga år. Han gav organisationen dess intellektuella innehåll och mycket av dess rättvisepatos. Jag bekämpade den bittert några år i samband med Vietnamrörelsens sammanbrott. Bo Gustafsson själv blev så småningom socialdemokrat. Titeln på hans sista bok var *Den tysta revolutionen: Det lokala välfärdssamhällets framväxt* som kom ut 1988. Han stod kvar vid sina grundvärderingar. Tåget passerade Tranås, och jag försökte förstå att han var borta. Livet kändes tommare.

Gunnar Stensson.

HAR DU FLYTTAT? Skicka in hela adressdelen till Veckobladet (Se ovan).
NY ADRESS.....

Begränsad eftersändning.
Vid definitiv adressändring sänds
tidningen i retur till Veckobladet.

SVÅRA SAKER

SVÅRA SAKER/FARLIGA SAKER står det i kors som på en skylt vid en obevakad järnvägsövergång. Fara, se upp! Texten lyste emot mig på trailern vid Tegnérstatyn i Lundagård häromdagen. Riksutställningars lilla utställning har varit i Lund på turné. Under fem dagar i Lund var antalet besökare per dag 200 -350.

"Museerna är ett lands kollektiva minne", säger man. Vilken policy har museerna då inom sitt Samdok-projekt - uttytt samtidsdokumentation. Vad samlar man in, vårdar och bevarar? Vilka minnen är det som man väljer att redovisa i denna utställning? Varför finns punkarens jacka här men inte nazistens bombarjacka, som Blekinge museum valde att inte förvärva? Man visar den röda pärmerna som delades ut till alla uppsagda vid Eriksson Telecom i Norrköping 1997. Den prostituerades läppstift, fångfilten från Kalmar fästning och väckarklockan från Estonia.

Testar gränser

I ett antal bordsmontrar finns föremål från varje deltagande museum. De talar för sig själva men det finns också mappar med museimännens texter kring tingen. Belysande tragiska händelser, människoöden, utanförskap och det udda.

Utställningen testar besökarens gränser. Vad är smaklöst att visa en virkad dambinda eller handtaget till Wasabärgarnas dykbod? Det är format som en fallos och utlöser museimännens betraktelse över dykarnas machovärld under 1960-talet. Ett foto av Belinda - också från 1960-talet - iklädd stråhatt och en bukett tulpaner. Vem dokumenterar dagens porrfilm?

Urvalet föremål fascinerar liksom de varierande kommentarerna kring dem. Några visar direkt våld, som den beskjutna kameran från Postmuseet och handgranaten. Mig berör de inte på samma sätt som kvinnodräkten från Ravensbrück, klänningslivet från den skenbart idylliska söderhavssön eller utanförskapet hos den hemlösa kvinnan vars smörförpackning konserverats och bevarats. Jättesaxen, som barnmorskor använde för att klippa itu döda foster, skrämmer när man sätter sig in i situationen. Och det samhälleliga, systematiserade

våldet som skymtar i en skinande blank lobotomiborr från Falu medicinhistoriska samlingar.

Den fina stenen

Vem känner inte närheten till den unge mannen på Vipeholms anstalt? Han som ville behålla sin fina sten, men som inte fick det för vårdbyråkratin. Då slog hans sönder inventarierna. Så förändrades vårdfilosofin, den medkännande personalen dök upp och han fick inte bara ha en skön sten i handen utan kunde samla på många. Historien har ett lyckligt slut där mannen flyttar till eget boende. Hans hem är inrett av den medkännande kvinnan och han klarar nu ta hand om andra ting än stenar.

I utställningen finns alltså både ömsinta och fyrkantiga texter, där man ibland undrar om museimännens kunnat stava till etik.

Nu har utställningen vandrat vidare till Norrland. Den kommer att visas *någonstans* i landet fram till oktober. Får du chansen att se den - ta den!

EI

Nästanpensionär funderar

Tisdagen den 11 april var ärendet om McDonalds uppe i Miljönämnden, där sitter jag som ersättare. Vi inom de statsbärande partierna gick förstas emot detaljplaneförslaget intentioner. Den lokala borgerliga majoriteten, som röstade för, gitte knappt yttra sig i ärendet, men Carl von Friesendorff (m) sa i alla fall, med en suck, att nästan all nyetablering i Sverige ger upphov till ökad trafik och vi kan ju inte upphöra med att utveckla samhället!

Det var ju en ganska slapp argumentering i detta fall, men det ligger ändå en viss sanning däri generellt sett. Vi i Lund har fina miljöpolitiska mål samtidigt som kommunen ska växa och levnadsstandarden öka, vilket i praktiken innebär att allt fler människor får råda att köpa allt fler bilar.

På samma nämndmöte var ett planärende uppe om att bygga 200 bostäder på Ladugårdsmarken 5:8 (Norra Fäladen) och här ingick även planer på stora parkeringsutrymmen. Det kommer ge upphov till många nya bilar och därmed ökar risken för att barn och djur blir överkörda. Minns katten Tusse, som blev bildödad på Svenshögsvägen trots att han gick över vid ett övergångsställe med ljussignaler.

Dagen efter mötet i Miljönämnden hade Stadsarkitektkontoret inbjudit till samrådsmöte med de boende på Norr för att diskutera

McDonaldsfrågan. I Byggnadsnämnden hade vänsterpartiet med instämmande från miljöpartiet, av en för mig dunkel anledning, röstat emot detta förfarande.

Rune Liljekvist rapporterar i VB 13/14 från samrådsmötet. Det är en initierad text om än något partisk. Rubriken förvärrar mig särskilt, den lyder: "Skolexempel på skendemokrati". För min del tycker jag att detta samrådsmöte, och allt som skett innan, är ett exempel på en väl genomtänkt demokratisyn.

Så här ungefär har det gått till, tror jag: en firma har i näringsfrihetens namn sökt om att få etablera sig på en lövskogsbevuxen tomt intill Norra Ringen, där råkor och skator trivs. Tjänstemännen på Stadsarkitektkontoret får till uppgift att bedöma ansökan utifrån de regler, lagar och planer som finns. En detaljplan sammanställs, som skickas på remiss till en väldig massa instanser. En miljökonsekvensbeskrivning genomförs av VBB VIAK AB. Planen plus svaren och utredningen går till Byggnadsnämnden där en politisk bedömning görs, som bl.a. går ut på att ett samrådsförfarande ska genomföras. Handlingar läggs ut på biblioteken. Lokala opinioner har bildats och pressen har uppmärksammat ärendet

Många slipstenar blir det

Miljönämnden får ärendet än en gång på sitt bord och Rune Liljekvist bevitnar ett samrådsmöte i Fäladsskolans aula, och Per Wickenberg kräver prövning enligt Miljöbalken. Många slipstenar kommer att fortsätta att dras innan de folkvalda slutligen tar ställning till ett förslaget. Sen blir väl överklaganden aktuellt.

Är detta skendemokrati? Nej, det är ett exempel på en imponerande demokratisk process, där man noga överväger alla aspekter av ett beslut innan det fattas.

Det blir således inte lätt att göra revolution på ett korrekt demokratiskt sätt i Sverige. Ärendet ska ju fackgranskas, utredas, remissbehandlas, eventuellt gå till samråd, utsättas för pressen och olika opiniongruppers hårda tryck, innan det efter många om och men hamnar på riksdagens bord.

Lenin trodde aldrig riktigt på svenskarna när vi ju, förutom ovanstående relaterad omständlighet, dessutom har en omfattande kolonirörelse, som verkar distraherande på arbetarklassen. Lenin hade förstas alldeles rätt och det ska vi väl vara glada för. Rune och jag ska för övrigt just påbörja vår bruket i våra kolonistugor.

Finn

Ann Schlyter till kongressen

Eftersom inte alla de 15 Skåneombuden till v-kongressen hade fått stipulerade 50 procent av rösterna i första omgången företogs omval mellan fyra kandidater. Det utföll så att Lars-Eric Brandt i Trelleborg och Ann Schlyter i Lund blev ombud medan Martin Wolgast, Lund, och Daniel Sestrajic, Malmö, blev ersättare. Majoriteten föredrog alltså Ann framför valberedningens kandidat och ansåg tydligen att det räckte med två av distriktets tre funktionärer som ordinarie ombud.

Gr

Det händer 1.5

Öppet hus stadshallen

11 Bengt Olle Bengtsson: "Vad vill vi veta om våra gener?"

12 Margareta Larson: Röde Ruth: "Med Brecht som reskamrat"

13 Ann Schlyter & Gunnar Stensson: "Afrikas horn och Zimbabwe: dialog om afrikanska aktualiteter"

Demonstration

14.00 samling Clemenstorget

14.15 avmarsch

14.45 (ca) avslutande möte Stortorget. Tal av Hanna G. Ali Esbati och Lennart Värmbys

MÖTE MÖTE

RÖDA KAPELLET Obs: Lö 29/4 kl 10.30. Rep med Joakim inför 1 Maj. Bl.a. 368 (Thåström) o 372 (Serenade Vals)

Söndag (Valborg) spel på St Hans Backar, 1 Maj repertoaren. Samling 19.45 för spel 20.00.

1 maj se särskilt utskick.

VECKOBLADET

Detta nummer gjordes av: Hune Liljekvist
Näste redaktör: Gunnar Sandin

Manus sänds per post till: Veckobladet, Svartbrödersg 3, 223 50 Lund. Måndag senast 18.00 till fax 046-123123. Manus mottas gärna på epost, vp@lund.mail.telia.com eller 3,5" diskett. Obs! (rtf-format)

Telefon till redaktörerna:
Rune Liljekvist 046-211 50 69
Gunnar Sandin 046-13 58 99

Vid utebliven tidning ring:
Cecilia Wadenbäck 046-13 82 13.